

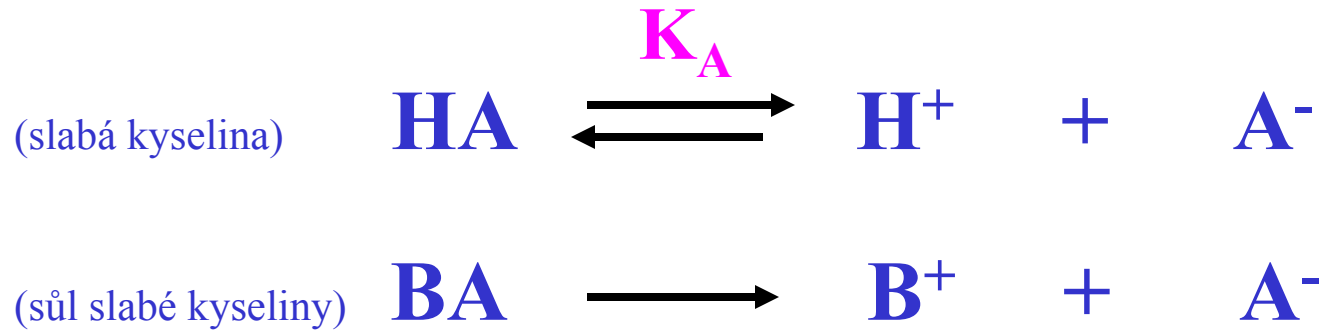
3.

seminář LC

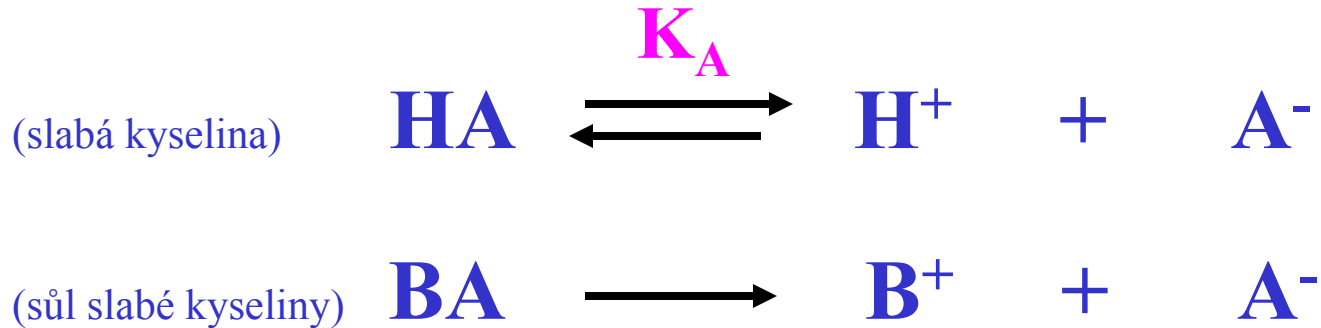
© Biochemický ústav LF MU (V.P.) 2010

P U F R Y

Pufr

Pufr

Slabá kyselina = slabý elektrolyt $\rightarrow$ disociace jen částečná,
vratná (obousměrná) reakce

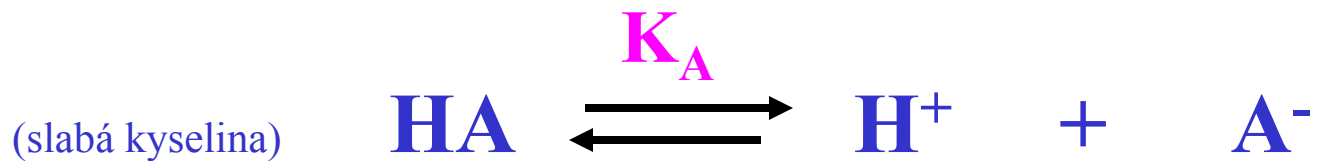
Sůl = silný elektrolyt $\rightarrow$ disociace téměř úplná,
nevratná (jednosměrná) reakce

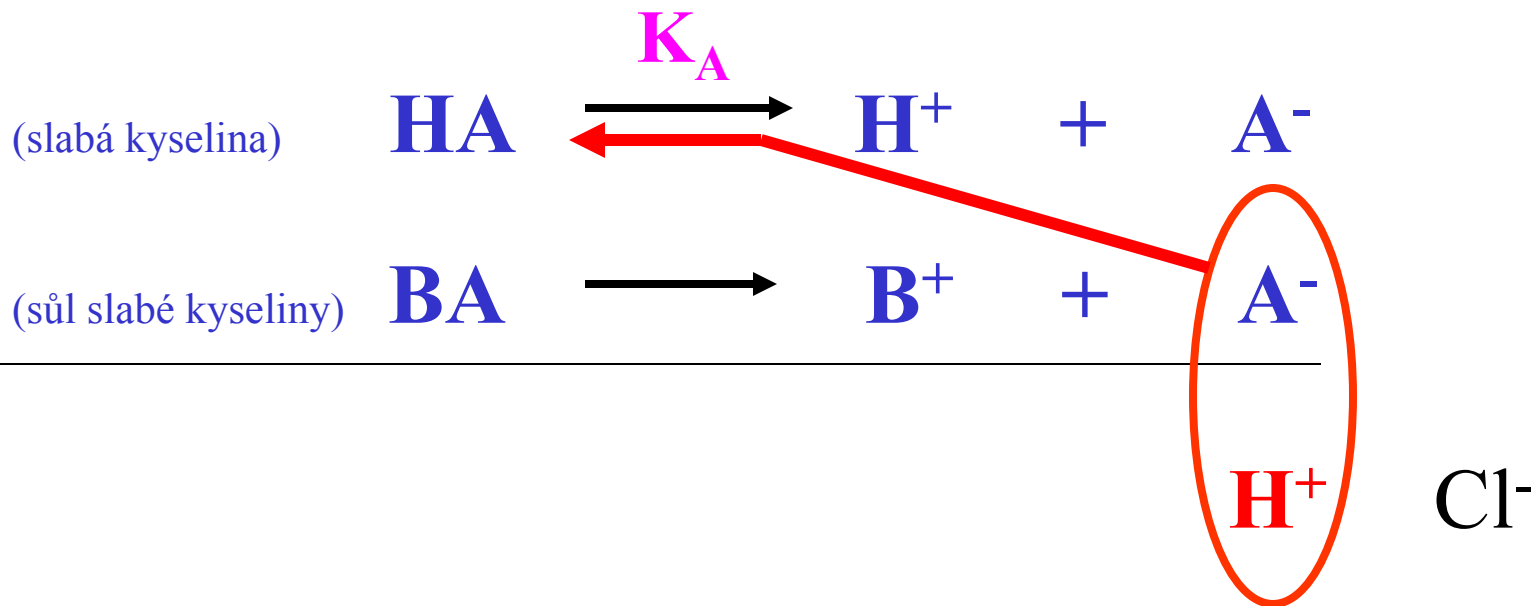
$$K_A = \frac{[H^+] \cdot [A^-]}{[HA]}$$

$$K_{eq} = \frac{[H^+] \cdot [A^-]}{[HA] \cdot [H_2O]}$$

Pufř – reakce s kyselinou:

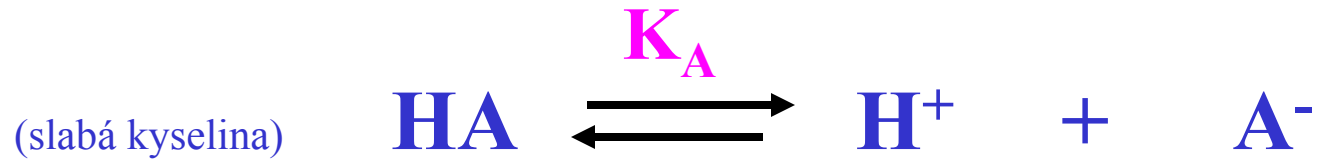
Pufr – reakce s kyselinou:

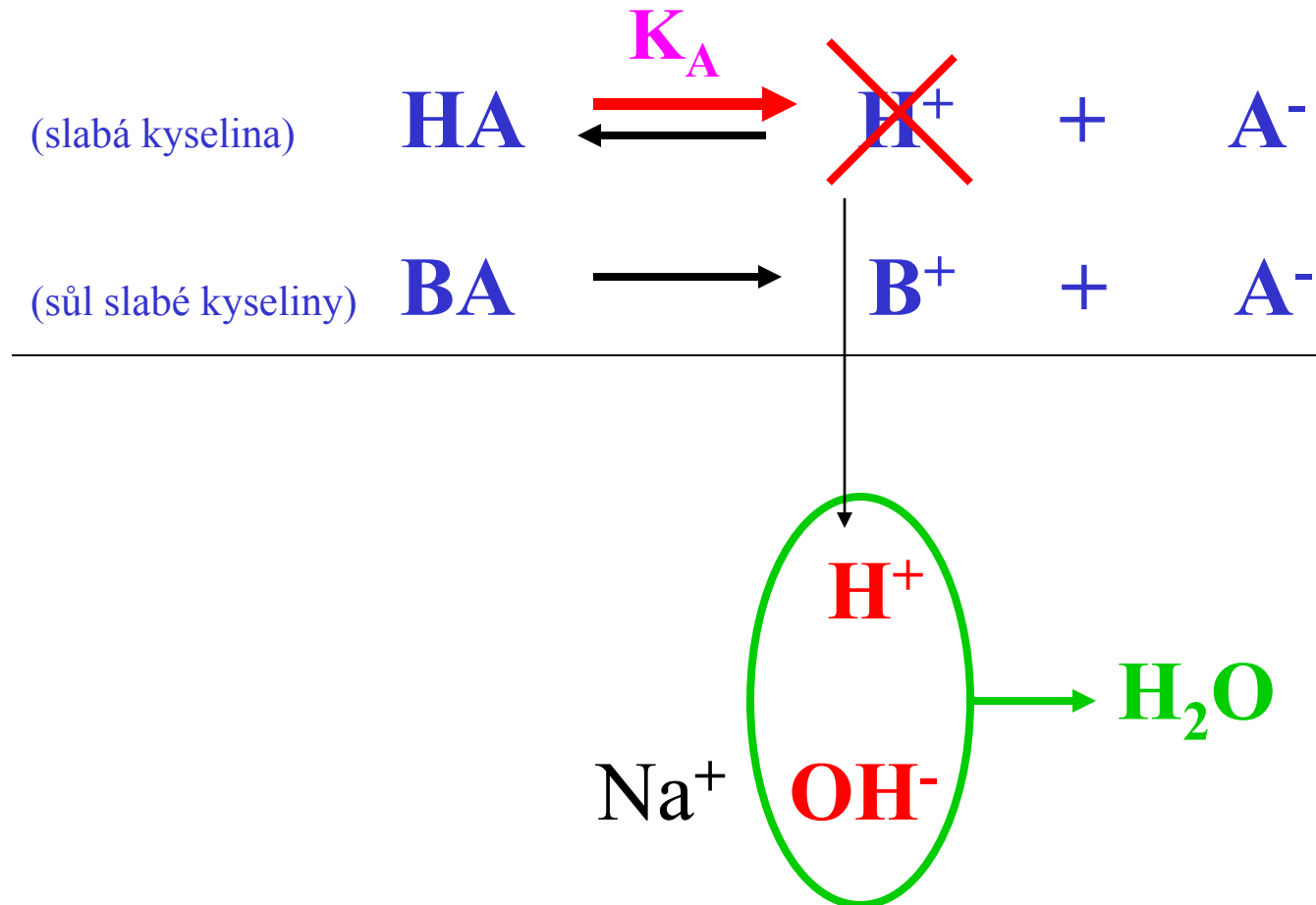
část molekul kyseliny, která není disociována, neovlivňuje pH ! → „přebytečné“ H^+ ionty lze odstranit ve formě nedisociované kyseliny

Pufir - reakce se zásadou:

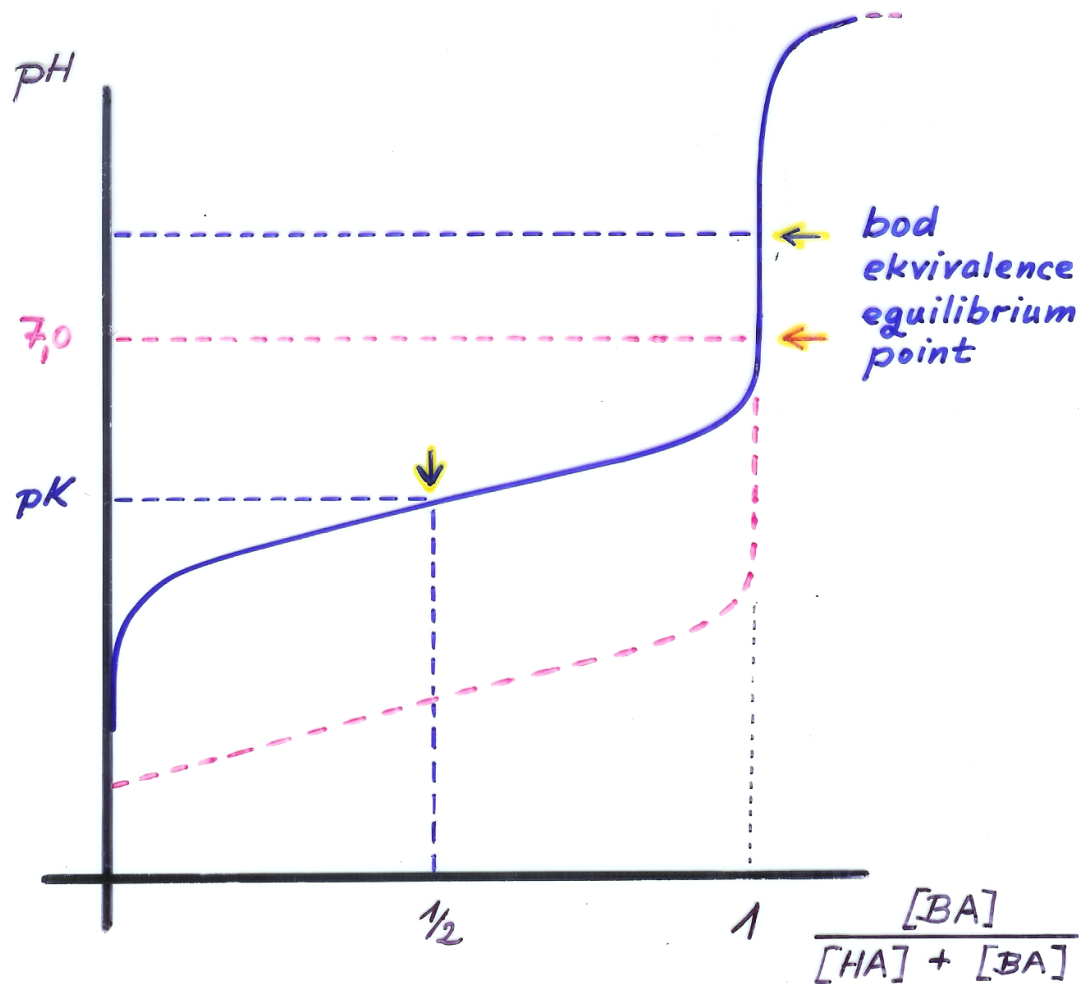

Pufř - reakce se zásadou:

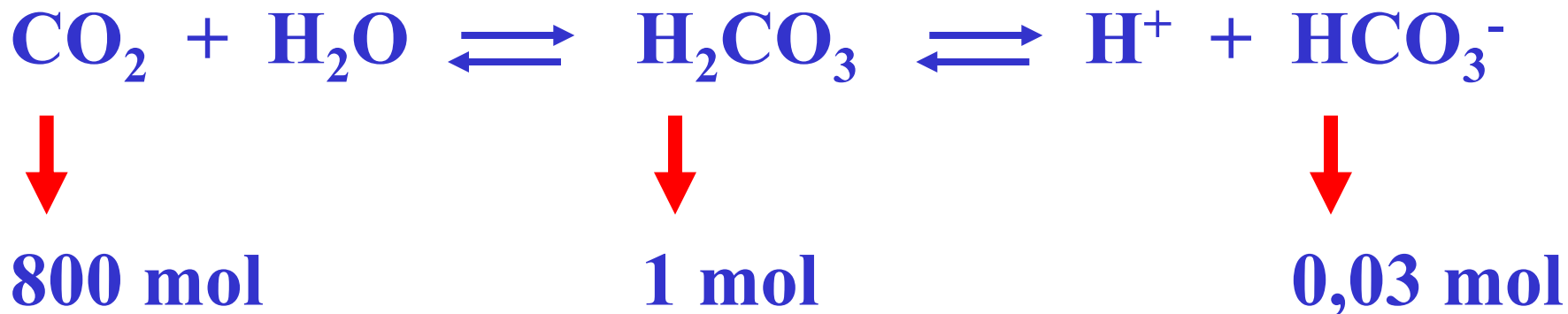

Titrační křivka a schopnost pufrace

„ pK_A 1“

CO₂ v plazmě krevní

Tato **modelová představa** by platila pouze v *úplně uzavřeném* systému (viz dále !). V živém organismu je to stav nedosažitelný. Používá se však pro zdůraznění existence „efektivní koncentrace“ kyseliny uhličitě (následující obrázek). Ta se zvýší **při jakékoliv retenci CO₂**, kdy systém přestává být zcela otevřený (→ např. nutnost zvýšení koncentrace HCO₃⁻ při iontové poruše).

Za existence (*úplně*) otevřeného systému nebude poměr [CO₂] / [HCO₃⁻] 800 / 0,03, ale **1 / 20** (jak odpovídá pH = 7,40).

Nezaměňujte: normální poměr [HCO₃⁻] / [H₂CO₃ + CO₂] = 24 / 1,2 = 20. # log 20 = 1,3 - viz dále !

Kyselina uhličitá v plazmě:

$[\text{CO}_2]$ = fyzikálně rozpuštěný CO_2
(chemicky nezreagovaný)

$[\text{H}_2\text{CO}_3]$ = CO_2 zreagovaný na kyselinu

$[\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{CO}_3]$ = „efektivní koncentrace
kyseliny uhličité“

(Efektivní ve smyslu „účinná“ koncentrace vyjadřuje,
že jako kyselina uhličitá budou působit také její
molekuly, doplňované z přebytku CO_2)

Hendersonova – Hasselbalchova rovnice

$$\text{pH} = \text{pK}_a + \log \frac{c_s}{c_a}$$

Hendersonova – Hasselbalchova rovnice

pro $\text{HCO}_3^- / \text{H}_2\text{CO}_3$ v plazmě krevní:

$$\text{pH} = \text{pK}_a + \log \frac{c_s}{c_a}$$

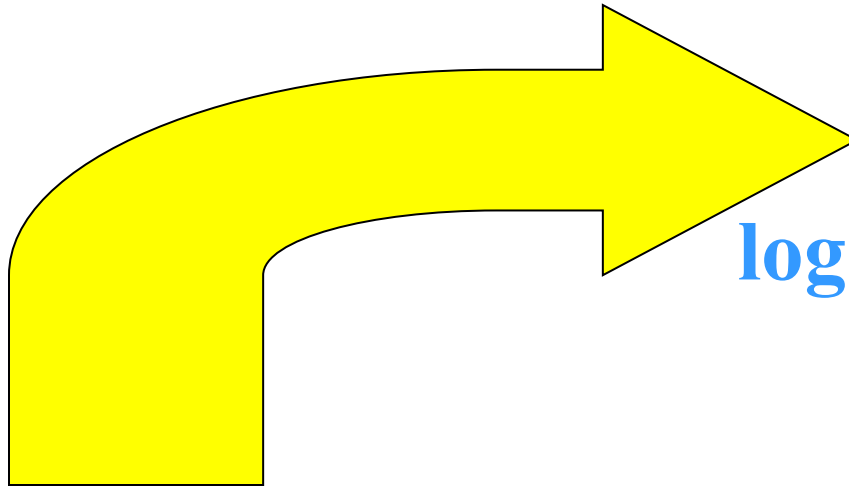
$$\text{pH} = \text{pK}_{\text{H}_2\text{CO}_3} + \log \frac{[\text{HCO}_3^-]}{[\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{CO}_3]}$$

$$\text{pH} = \text{pK}_{\text{H}_2\text{CO}_3} + \log \frac{[\text{HCO}_3^-]}{[\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{CO}_3]}$$

$$\text{pH} = 6,10 + \log \frac{[\text{HCO}_3^-]}{0,220 * \text{pCO}_2}$$

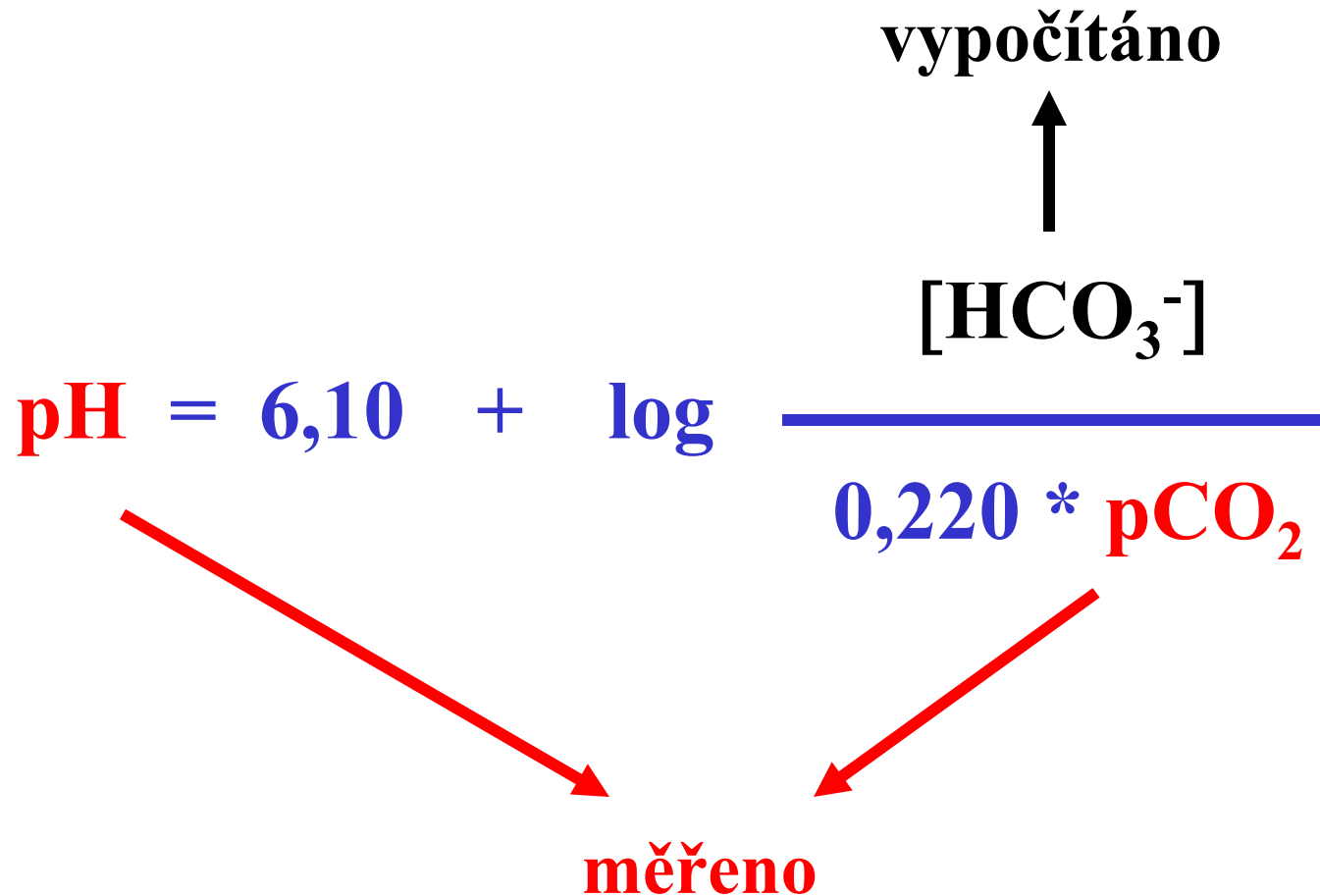
$$\text{pH} = 6,10 + \log \frac{[\text{HCO}_3^-]}{0,220 * \text{pCO}_2}$$

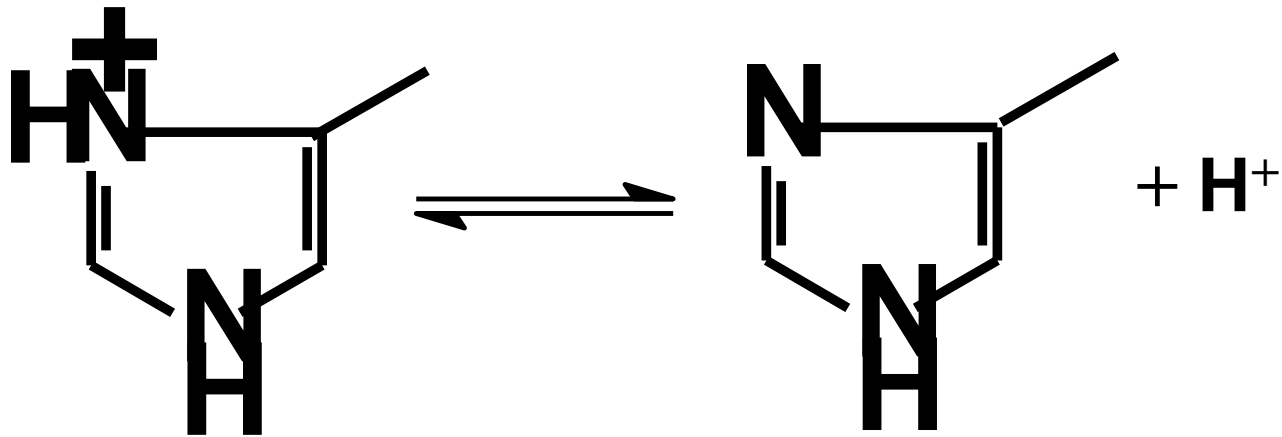
$$\log \frac{24}{1,2} = \log 20 = 1,30$$

[HCO₃⁻] je udávána nikoliv v **mol . l⁻¹**
(jak je tomu u ostatních výpočtů pH) ,
ale v **mmol . l⁻¹** (tj. svým obvyklým rozměrem)

Princip stanovení parametrů ABR

Imidazolové jádro His :

Odpovídající pK_A His je v prostředí krevní plasmy zhruba v rozpětí $7 > pK_A > 6$ (vodné prostředí: 6,1). Je to jediná skupina aminokyselin schopná pufrovat za fyziologického pH krve ($\sim 7,4$).

Pufrační kapacita :

Pufrační systém	IVT		IST	ICT
	plná krev	erythrocyty plasma		
$\text{HCO}_3^-/\text{H}_2\text{CO}_3 + \text{CO}_2$	50 %	17 % 33 %	HCO_3^-	HCO_3^-
Protein/HProtein	45 %	27 % 18 %	-	proteiny
$\text{HPO}_4^{2-}/\text{H}_2\text{PO}_4^-$	5 % (anorg.)	(anorg.) 1 %	3 % (org.) 1 %	anorg. fosfáty
Koncentrace pufračních systémů (mmol . l ⁻¹)	48	3	„interakční reakce“ mezi pufračními systémy	

↑
BB_b

↑
BB_p

